

Mål C-47/21

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande i enlighet med artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

28 januari 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Landgericht Ravensburg (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

8 januari 2021

Klagande:

FF

BA

Motparter:

C. Bank AG

Bank D. K. AG

Saken i det nationella målet

Konsumentkreditavtal – Obligatoriska uppgifter – Direktiv 2008/48/EG – Ångerrätt – Förverkande av ångerrätten – Missbruk av ångerrätten – Konsumentens skyldighet att prestera innan mottagna betalningar återbetalas efter frånträde av avtalet – En ensamdomares rätt att begära förhandsavgörande

Föremål och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av unionsrätten, artikel 267 FEUF

Tolkningsfrågor

1. Beträffande laglighetspresumtion enligt artikel 247 6 § stycke 2 tredje meningen och 12 § stycke 1 tredje meningen i Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (lagen om införande av den tyska civillagen) (nedan kallad EGBGB):
  - a) Är artikel 247 6 § stycke 2 tredje meningen och artikel 247 12 § stycke 1 tredje meningen EGBGB oförenliga med artiklarna 10.2 p och 14.1 i direktiv 2008/48/EG i den mån de förklarar att avtalsvillkor som strider mot bestämmelserna i artikel 10.2 p i direktiv 2008/48/EG uppfyller de krav som ställs i artikel 247 6 § stycke 2 första och andra meningen EGBGB och de krav som ställs i artikel 247 12 § stycke 1 andra meningen led 2 b EGBGB?

Om denna fråga besvaras jakande:

- b) Följer det av unionsrätten, särskilt artiklarna 10.2 p och 14.1 i direktiv 2008/48/EG, att artikel 247 6 § stycke 2 tredje meningen och artikel 247 12 § stycke 1 tredje meningen EGBGB inte är tillämpliga i den mån de förklarar att avtalsvillkor som strider mot bestämmelserna i artikel 10.2 p i direktiv 2008/48/EG uppfyller de krav som ställs i artikel 247 6 § stycke 2 första och andra meningen EGBGB och de krav som ställs i artikel 247 12 § stycke 1 andra meningen led 2 b EGBGB?

Oberoende av svaret på frågorna 1 a och b:

2. Beträffande de obligatoriska uppgifterna enligt artikel 10.2 i direktiv 2008/48/EG:
  - a) Ska artikel 10.2 p i direktiv 2008/48/EG tolkas på så sätt att det räntebelopp per dag som ska anges i kreditavtalet ska beräknas på grundval av den kreditränta som anges i avtalet?
  - b) Beträffande artikel 10.2 r i direktiv 2008/48/EG:
    - aa) Ska denna bestämmelse tolkas på så sätt att uppgifterna i kreditavtalet om kompensation vid uppsägning i förtid vid förtidsåterbetalning av lånet ska vara så exakta att konsumenten åtminstone kan göra en ungefärlig beräkning av kompensationen?

(För det fall att ovanstående fråga besvaras jakande)

- bb) Utgör artikel 10.2 r och artikel 14.1 andra meningen i direktiv 2008/48 hinder för en bestämmelse i nationell lagstiftning, i vilken det föreskrivs att ångerfristen, trots att de uppgifter som

ska anges enligt artikel 10.2 r i direktiv 2008/48 är ofullständiga, ska börja löpa vid tidpunkten för avtalets ingående och att den enda rättsföljden av detta är att kreditgivarens rätt till kompensation för förtidsåterbetalning upphör?

- c) Ska artikel 10.2 l i direktiv 2008/48/EG tolkas på så sätt att den dröjsmålsränta som gäller när kreditavtalet ingås ska meddelas som ett absolut tal i kreditavtalet, och att åtminstone den gällande referensräntan (i det nu aktuella fallet basräntesatsen enligt 247 § i Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) (den tyska civillagen)), utifrån vilken den gällande dröjsmålsräntesatsen ska beräknas genom ett tillägg (i det nu aktuella fallet av fem procentenheter enligt 288 § stycke 1 andra meningen BGB), ska anges som ett absolut tal, och ska konsumenten informeras om referensräntan (basräntesatsen) och om att denna kan ändras?
- d) Ska artikel 10.2 t i direktiv 2008/48/EG tolkas på så sätt att de väsentliga formella kraven för att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol ska anges i kreditavtalet?

Om minst en av de ovanstående frågorna 2 a–d besvaras jakande:

- e) Ska artikel 14.1 andra meningen b i direktiv 2008/48 tolkas på så sätt att ångerfristen börjar löpa först när fullständig och korrekt information enligt artikel 10.2 i direktiv 2008/48 har lämnats?

Om denna fråga besvaras nekande:

- f) Vilka är de avgörande kriterierna för att ångerfristen ska börja löpa trots att ofullständiga eller oriktiga uppgifter har lämnats?

Om de ovanstående frågorna 1 a och/eller minst en av frågorna 2 a–d besvaras jakande:

3. Beträffande förverkande av ångerrätten enligt artikel 14.1 första meningen i direktiv 2008/48/EG:

- a) Kan ångerrätten enligt artikel 14.1 första meningen i direktiv 2008/48/EG förverkas?

Om denna fråga besvaras jakande:

- b) Innebär förverkandet en tidsbegränsning av ångerrätten som ska regleras i ett parlamentariskt beslut?

Om denna fråga besvaras nekande:

- c) Är det för förverkande ett subjektivt villkor att konsumenten ska ha haft kännedom om att ångerrätten består, eller åtminstone burit ansvaret för sin okunskap genom grov oaktsamhet?

Om denna fråga besvaras nekande:

- d) Utgör kreditgivarens möjlighet att i efterhand lämna informationen enligt artikel 14.1 andra meningen b i direktiv 2008/48/EG till kredittagaren, och därmed låta ångerfristen börja löpa, hinder för att tillämpa reglerna om förverkande i god tro?

Om denna fråga besvaras nekande:

- e) Är detta förenligt med de fasta principerna i internationell rätt som de tyska domstolarna är bundna av enligt den tyska grundlagen?

Om denna fråga besvaras jakande:

- f) Hur ska den tyska rättstillämparen lösa en konflikt mellan bindande bestämmelser i internationell rätt och EU-domstolens föreskrifter?

4. Beträffande missbruk från konsumentens sida av ångerrätten enligt artikel 14.1 första meningen i direktiv 2008/48/EG:

- a) Kan utövandet av ångerrätten enligt artikel 14.1 första meningen i direktiv 2008/48/EG utgöra rättsmissbruk?

Om denna fråga besvaras jakande:

- b) Utgör ett antagande om rättsmissbruk vid utövandet av ångerrätten en begränsning av ångerrätten som ska regleras i ett parlamentariskt beslut?

Om denna fråga besvaras nekande:

- c) Är ett villkor för att det ska anses föreligga missbruk av ångerrätten i subjektivt hänseende att konsumenten har haft kännedom om att ångerrätten består, eller åtminstone har burit ansvaret för sin okunskap genom grov oaktsamhet?

Om denna fråga besvaras nekande:

- d) Utgör kreditgivarens möjlighet att i efterhand lämna informationen enligt artikel 14.1 andra meningen led b i direktiv 2008/48/EG till kredittagaren, och därmed låta ångerfristen börja löpa, hinder för att fastställa att ångerrätten utövats på ett sätt som strider mot god tro och således utgör rättsmissbruk?

Om denna fråga besvaras nekande:

- e) Är detta förenligt med de fasta principerna i internationell rätt som de tyska domstolarna är bundna av enligt grundlagen?

Om denna fråga besvaras jakande:

- f) Hur ska den tyska rättstillämparen lösa en konflikt mellan bindande bestämmelser i internationell rätt och EU-domstolens föreskrifter?

5. Oberoende av svaret på ovanstående frågor:

- a) Är det förenligt med unionsrätten, särskilt med ångerrätten enligt artikel 14.1 första meningen i direktiv 2008/48/EG, när det gäller nationell rätt, i samband med ett kreditavtal som är knutet till ett köpeavtal, efter det att konsumentens ångerrätt enligt artikel 14.1 i direktiv 2008/48/EG har utövats med giltig verkan, följer att
- aa) en konsuments rätt gentemot kreditgivaren att få de belopp som betalats i amortering återbetalda börjar gälla först när konsumenten har lämnat ut den köpta varan eller har bevisat att han eller hon har avsänt varan till kreditgivaren?
- bb) konsumentens talan om återbetalning efter det att den köpta varan har lämnats ut av de belopp som konsumenten betalat i amortering ska avvisas som för tillfället ogrundad, om kreditgivaren inte har gjort sig skyldig till dröjsmål med mottagandet av den köpta varan?

Om denna fråga besvaras nekande:

- b) Följer det av unionsrätten att de nationella ordningar som beskrivs i leden aa och/eller bb inte är tillämpliga?

Oberoende av svaret på de ovanstående frågorna 1–5:

6. Är § 348a stycke 2 led 1 i Zivilprozessordnung (ZPO) (den tyska civilprocesslagen), i den mån denna bestämmelse också avser utfärdande av beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 andra stycket FEUF, oförenlig med de nationella domstolarnas befogenhet att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 andra stycket FEUF, och ska den därför inte tillämpas på utfärdande av beslut att begära förhandsavgörande?

Anförda unionsbestämmelser

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (nedan kallat direktiv 2008/48), särskilt artikel 10.2 leden l, p, r och t samt artikel 14.1

Anförda nationella bestämmelser

Grundgesetz (GG) (den tyska grundlagen), särskilt artikel 25

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (lagen om införande av civillagen) (nedan kallad EGBGB), artikel 247 3, 6, 7 och 12 §§

Bürgerliches Gesetzbuch (den tyska civillagen) (nedan kallad BGB), särskilt 242, 247, 273, 274, 288, 295, 322, 355, 356b, 357, 357a, 358, 495 och 502 §§

Zivilprozessordnung (ZPO) (den tyska civilprocesslagen), 348a §

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Två olika situationer ligger till grund för begäran om förhandsavgörande.
- 2 I det första fallet ingick klaganden, FF, den 12 april 2017 ett låneavtal med motparten, C. Bank AG (nedan kallad C. Bank), för att köpa en begagnad bil hos en bilförsäljare för privat bruk. När låneavtalet förbereddes och ingicks agerade säljaren som mellanhand för C. Bank och använde de avtalsformulär som C. Bank tillhandahållit. Enligt låneavtalet uppgick köpesumman till 14 880 euro, och det belopp på 12 880 euro som återstod när handpenningen på 2 000 euro hade dragits av finansierades med lånet. Utöver räntan på 944,37 euro skulle FF alltså betala tillbaka 13 824,37 euro till C. Bank.
- 3 I avtalet informerades FF enligt följande om sin ångerrätt.

”Ångerrätt

”Låntagaren har rätt att inom 14 dagar frånträda låneavtalet utan att behöva ange några skäl. Fristen börjar löpa när avtalet har ingåtts, dock inte förrän låntagaren har fått all information som krävs enligt 492 § stycke 2 BGB (till exempel information om typ av lån, om nettolånebelopp och om avtalets löptid) ...”

- 4 Under rubriken ”Särskilda bestämmelser vid ytterligare avtal” lämnades dessutom information om kombinerade avtal, vilken dock inte var relevant för FF, eftersom han inte hade ingått några sådana avtal.
- 5 Till att börja med gjorde FF regelbundet de avbetalningar som avtalats, men i ett e-postmeddelande av den 1 april 2020 återkallade han sin viljeförklaring beträffande avtalet. FF anser att utövandet av ångerrätten var giltigt, eftersom ångerfristen inte hade börjat löpa på grund av felaktig information om ångerrätten och felaktiga obligatoriska uppgifter. FF yrkar att domstolen ska fastställa att han till följd av och från och med frånträdet av avtalet inte är skyldig vare sig att betala ränta eller att göra avbetalningar. Om denna fastställsetalan bifalls yrkar FF återbetalning av de belopp som han hittills har betalat i amortering och av den

handpenning som han betalat till säljaren, det vill säga ett belopp på sammanlagt 10 110,11 euro, som ska betalas när den köpta bilen har överlämnats, samt att domstolen ska fastställa att C. Bank har gjort sig skyldig till dröjsmål med mottagandet av bilen.

- 6 C. Bank yrkar att talan ska ogillas. Enligt denna har all information om ångerrätt och alla obligatoriska uppgifter lämnats på föreskrivet sätt till FF. För informationen om ångerrätt använde C. Bank den lagstadgade mallen och kan därför stödja sig på artikel 247 6 § stycke 2 första och tredje meningen EGBGB (så kallad laglighetspresumtion), varför ångerfristen hade löpt ut.
- 7 C. Bank yrkar i andra hand att FF ska dömas till att betala ersättning för bilens värdeminskning på 7 843 euro och fastställa att FF är skyldig att, utöver 7 843 euro i ersättning för värdeminskning, betala ersättning för värdeminskning som beror på användning av bilen som inte var nödvändig för att kontrollera dess beskaffenhet, egenskaper och funktionsätt. Yrkandet om betalning av 7 843 euro motiverar C. Bank med den värdeminskning på 7 843 euro som redan uppkommit. FF har bestritt genkätromålet.
- 8 Det andra fallet motsvarar huvudsakligen det första. Klaganden, BA, informerades enligt följande om sin ångerrätt:

”Ångerrätt

Ni har rätt att inom 14 dagar frånträda låneavtalet utan att behöva ange några skäl. Fristen börjar löpa när avtalet har ingåtts, dock inte förrän ni har fått all information som krävs enligt 492 § stycke 2 BGB (till exempel information om typ av lån, information om nettolånebeloppet och information om avtalets löptid) ...”
- 9 Under rubriken ”Särskilda bestämmelser vid ytterligare avtal” lämnades dessutom information om kombinerade avtal, vilken dock inte var relevant för BA, eftersom han inte hade ingått några sådana avtal. Till skillnad från det första fallet angavs uppgifterna här dock med förbehållet ”om sådana har ingåtts”.
- 10 Även i detta fall återkallade klaganden sin viljeförklaring beträffande låneavtalet.
- 11 BA anser att utövandet av ångerrätten hade giltig verkan, eftersom ångerfristen inte hade börjat löpa på grund av felaktig information om ångerrätten och felaktiga obligatoriska uppgifter. Därför har BA begärt att motparten, Bank D. K. AG (nedan kallad Bank D. K.), när den köpta bilen har överlämnats, ska återbetala de belopp som han redan har betalat i amortering och den handpenning han betalat till säljaren, samt att domstolen ska fastställa att Bank D. K. gjort sig skyldig till dröjsmål med mottagandet av bilen och att Bank D. K., efter det att förklaringen om frånträde tagits emot, inte längre har rätt till den ränta och de avbetalningar som avtalats.
- 12 Bank D. K. yrkar att talan ska ogillas. Bank D. K. lämnade all information om ångerrätt och alla obligatoriska uppgifter på föreskrivet sätt till BA. För

informationen om ångerrätt använde Bank D. K. den lagstadgade mallen och kan därför stödja sig på artikel 247 6 § stycke 2 första och tredje meningen EGBGB, varför ångerfristen hade löpt ut. Bank D. K. har i andra hand gjort gällande att BA:s agerande utgör rättsmissbruk, eftersom han har bestritt giltigheten av informationen om ångerrätt med ledning av en omständighet som denne lätt kan upptäcka (vilka kombinerade avtal som ingåtts och vilka som inte ingåtts), trots att informationen om ångerrätt inte är vilseledande för denne, och BA dessutom fortsätter använda bilen utan att, inom ramen för sin skyldighet att först prestera, erbjuda Bank D. K. bilen på ett sätt som medför att Bank D. K. gjort sig skyldig till dröjsmål med mottagandet. Dessutom har BA felaktigt gjort gällande att Bank D. K. inte har rätt till ersättning av bilens värdeminskning vid hävning. För den händelse talan är välgrundad yrkar Bank D. K. i andra hand att BA ska dömas till att lämna ut den köpta bilen och fastställa att BA är skyldig att betala ersättning för bilens värdeminskning som beror på användning av bilen som inte var nödvändig för att kontrollera dess beskaffenhet, egenskaper och funktionssätt. BA yrkar att domstolen ska fastställa att han inte är skyldig att betala den ersättning för värdeminskning som Bank D. K. har begärt.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 13 Utgången i målet beror på om låneavtalen sades upp med giltig verkan, och på om C. Bank och Bank D. K. eventuellt kan göra gällande att FF och BA har förverkat sin ångerrätt eller att ångerrätten har missbrukats.
- 14 Den hänskjutande domstolen förklarar följande i detalj beträffande tolkningsfrågorna:
- 15 Frågorna 1 a och b: Ett villkor för att klagandens förklaring om frånträde ska vara giltig är att den frist på två veckor för frånträde av avtalet som regleras i 355 § stycke 2 första meningen BGB ännu inte hade löpt ut när förklaringen om frånträde lämnades. Enligt 356b § stycke 2 första meningen BGB börjar ångerfristen inte löpa om låneavtalet inte innehåller alla de obligatoriska uppgifter som kreditavtalet ska innehålla enligt dess 492 § stycke 2 och artikel 247 6–13 §§ EGBGB. I ett sådant fall ska fristen enligt 356b § stycke 2 andra meningen BGB inte börja löpa förrän de obligatoriska uppgifterna har lämnats i efterhand. Man skulle i det nu aktuella fallet särskilt kunna utgå från att ofullständiga obligatoriska uppgifter lämnats, om informationen om ångerrätt inte lämnats på föreskrivet sätt eller om åtminstone en av de i lag föreskrivna uppgifterna i kreditavtalet inte varit fullständig eller om den varit felaktig.
- 16 Om de obligatoriska uppgifterna var ofullständiga skulle det i princip vara tillåtet att frånträda avtalet, eftersom det i tysk rätt inte föreskrivs att ångerrätten för konsumentkreditavtal ska upphöra. Den nationella lagstiftaren har avsiktligt valt att ångerrätten ska vara obegränsad i tiden.
- 17 I det nu aktuella fallet skulle man således bland annat kunna utgå från att de obligatoriska uppgifterna varit ofullständiga, för den händelse informationen om

ångerrätt enligt artikel 247 6 § stycke 2 och 12 § stycke 1 EGBGB inte lämnats på föreskrivet sätt.

- 18 I artikel 247 6 § stycke 2 tredje meningen och i artikel 247 12 § stycke 1 tredje meningen EGBGB anges att ett avtalsvillkor på en framträdande plats och med en tydlig utformning, som motsvarar mallen enligt bilaga 7 till artikel 247 6 § stycke 2 och 12 § stycke 1 EGBGB, uppfyller kraven i artikel 247 6 § stycke 2 första och andra meningen och 12 § stycke 1 andra meningen led 2 b EGBGB (så kallad laglighetspresumtion).
- 19 Den hänskjutande domstolen anser dock att denna laglighetspresumtion inte är förenlig med domen av den 26 mars 2020, Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19, EU:C:2020:242). Nedan följer överväganden som i huvudsak motsvarar de överväganden som gjorts beträffande frågorna 1 a och b i punkterna 10–15 i sammanfattningen av begäran om förhandsavgörande i mål C-336/20, till vilka härmed hänvisas.
- 20 Dessutom undersöker den hänskjutande domstolen ett nyligen meddelat avgörande från Bundesgerichtshof av den 27 oktober 2020, där Bundesgerichtshof avsevärt utvidgade den så kallade laglighetspresumtionen. I detta avgörande frångick Bundesgerichtshof visserligen sin tidigare praxis, enligt vilken en uppräknning av exempel på obligatoriska uppgifter i mallen för information om ångerrätt med hänvisning till 492 § stycke 2 BGB utgör klar och begriplig information. Bundesgerichtshof har emellertid understrukit att det kan utgöra rättsmissbruk när en konsument gör gällande att det inte föreligger någon laglighetspresumtion, trots att vederbörande lätt har kunnat upptäcka avvikelser från mallen i det enskilda fallet och avvikelserna således inte varit relevanta.
- 21 Bundesgerichtshofs ståndpunkt, enligt vilken redan den omständigheten att en felaktighet i informationen om ångerrätt kan upptäckas medför att det utgör rättsmissbruk att göra gällande att en laglighetspresumtion saknas, får till följd att skyddet genom mallen för information blir regel när en konsumentkredit sägs upp senare än 14 dagar efter det att avtalet ingicks. Det är vanligt att en avvikelse från mallen för information om ångerrätt är lätt att upptäcka för konsumenten. Ett giltigt utövande av ångerrätten skulle enligt detta bara komma i fråga i undantagsfall.
- 22 Denna tolkning av lagen i kombination med en utvidgning i rättspraxis av ett undantag som föreskrivs i nationell rätt innebär således att konsumentens ångerrätt enligt unionsrätten nästan helt saknar direkt effekt. Enligt den hänskjutande domstolens uppfattning innebär detta att det, liksom vid åsidosättande av allmänna unionsrättsliga principer, ligger nära till hands att tillerkänna direktivet direkt effekt.
- 23 Eftersom FF i det första fallet kunde upptäcka att inget kombinerat avtal hade ingåtts skulle han enligt nationell rättspraxis inte ha kunnat göra gällande att laglighetspresumtion saknades. Ångerfristen skulle ha löpt ut och frånträdet

därmed vara ogiltigt. Och i det andra fallet skulle laglighetspresumtion enligt nationell rättspraxis tillämpas direkt, eftersom uppgifterna om ångerrätten i låneavtalet innehåller förbehållet ”om sådana ingåtts”, och frånträdet skulle också ha skett för sent och därmed vara ogiltigt.

- 24 För att klargöra huruvida den så kallade laglighetspresumtionen strider mot direktiv 2008/48 och dessutom huruvida laglighetspresumtionen inte är tillämplig hänskjuts frågorna 1 a och b till EU-domstolen.
- 25 Fråga 2 a (uppgifter om kreditränta): Övervägandena beträffande denna fråga motsvarar i huvudsak de överväganden som gjorts beträffande fråga 2 a i begäran om förhandsavgörande i mål C-38/21. I detta avseende hänvisas till punkterna 14–16 i sammanfattningen av denna begäran om förhandsavgörande.
- 26 Fråga 2 b (kompensation vid uppsägning i förtid) Övervägandena beträffande denna fråga motsvarar i huvudsak de överväganden som gjorts beträffande frågorna 4 a och b i begäran om förhandsavgörande i mål C-187/20. I detta avseende hänvisas till punkterna 31–33 i sammanfattningen av denna begäran om förhandsavgörande.
- 27 Fråga 2 c (uppgifter om dröjsmålsränta): Det är tveksamt hur artikel 10.2 1 i direktiv 2008/48 ska tolkas. Enligt nämnda bestämmelse ska kreditavtalet på ett klart och kortfattat sätt innehålla uppgifter om tillämplig dröjsmålsränta enligt de villkor som är tillämpliga när kreditavtalet ingås och om villkoren för ändring av denna.
- 28 Det kan vara tillräckligt att innehållet i bestämmelserna som reglerar dröjsmålsränta i nationell lagstiftning (i det nu aktuella fallet 288 § punkt 1 andra meningen BGB) förklaras i avtalet. Den hänskjutande domstolen påpekar att Bundesgerichtshof i ett avgörande från februari 2020 fann att denna tolkning av 2008/48 är den enda riktiga och att den är så uppenbar att det saknas utrymme för rimligt tvivel.
- 29 Den hänskjutande domstolen anser dock att det inte är nödvändigt att tolka artikel 10.2 1 i direktiv 2008/48 på detta sätt. Direktivets formulering ”enligt de villkor som är tillämpliga när kreditavtalet ingås” och kravet att informationen ska vara klar och kortfattad skulle kunna tala för att den aktuella gällande dröjsmålsräntan ska anges så exakt som möjligt – det vill säga som ett absolut tal – eller att åtminstone den vid tidpunkten gällande basräntesatsen enligt 247 § BGB ska anges som ett absolut tal, eftersom konsumenten utifrån denna kan beräkna den faktiska dröjsmålsräntan genom enkel addition (plus 5 procentenheter). Även formuleringen i punkt 3 i bilaga II till direktiv 2008/48 (Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation) talar för att den aktuella gällande räntesatsen ska anges som ett absolut tal.
- 30 Det torde inte heller vara tillräckligt klart och tydligt att, när det gäller justering av dröjsmålsräntan, ange att lagstadgad dröjsmålsränta på fem procentenheter över basräntesatsen beräknas. För att konsumenterna ska kunna utöva sina rättigheter

krävs det enligt EU-domstolens praxis att de känner till och förstår de punkter som avtalet ska innehålla enligt artikel 10.2 i direktiv 2008/48. En hänvisning till lagbestämmelser är inte tillräckligt för detta (dom av den 26 mars 2020, Kreissparkasse Saarlouis, C-66/19, EU:C:2020:242, punkterna 45–47). För att konsumenterna ska kunna beräkna dröjsmålsräntan torde det således vara nödvändigt att de i låneavtalet åtminstone informeras om referensräntan (basräntesatsen) och om att denna kan ändras.

- 31 Fråga 2 d (tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol): Den hänskjutande domstolens överväganden motsvarar i huvudsak de överväganden som gjorts beträffande fråga 6 i begäran om förhandsavgörande i mål C-187/20. I detta avseende hänvisas till punkterna 36–38 i sammanfattningen av denna begäran om förhandsavgörande. Dessutom vill den hänskjutande domstolen även här, med hänvisning till domen av den 26 mars 2020, Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19, EU:C:2020:242), påpeka att den anser att enbart en hänvisning till på annan plats tillgängliga lagbestämmelser där parternas rättigheter och skyldigheter fastställs inte är tillräckligt, varför den anser att alla formaliteter för tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol ska anges i själva kreditavtalet.
- 32 Frågorna 2 e och f (frågan huruvida varje obligatorisk uppgift som inte är korrekt medför att ångerfristen inte börjar löpa): Den hänskjutande domstolens överväganden motsvarar i huvudsak de överväganden som gjorts beträffande fråga 2 d i begäran om förhandsavgörande i mål C-336/20. I detta avseende hänvisas till punkterna 17–19 i sammanfattningen av denna begäran om förhandsavgörande.
- 33 Frågorna 3 a–f (förverkande) och 4 a–f (rättsmissbruk): Den hänskjutande domstolens överväganden motsvarar de överväganden som gjorts beträffande frågorna 3 a–f och 4 a–f i begäran om förhandsavgörande i mål C-38/21. I detta avseende hänvisas till punkterna 18–39 i sammanfattningen av denna begäran om förhandsavgörande.
- 34 Fråga 5 (konsumentens skyldighet att först prestera vid återbetalning efter frånträde): Enligt bestämmelserna i 357 § stycke 4 första meningen BGB får en näringsidkare när köp av en konsumtionsvara ångras (och en kreditgivare som i enlighet med 358 § stycke 4 femte meningen BGB träder i näringsidkarens ställe i samband med ett köpeavtal som är knutet till ett kreditavtal) vägra återbetala mottagna belopp tills vederbörande har fått tillbaka varorna eller konsumenten har bevisat att han eller hon har avsänt varorna.
- 35 Bundesgerichtshof anser att det följer av 358 § stycke 4 första meningen BGB jämförd med 357 § stycke 4 första meningen BGB att konsumenten, efter att ha frånträtt ett låneavtal som är knutet till ett köpeavtal, först måste lämna ut bilen till kreditgivaren. En skyldighet att först prestera medför att konsumentens rätt till återbetalning från kreditgivaren av de belopp som han eller hon har betalat inte börjar gälla förrän vederbörande har återlämnat bilen eller bevisat att bilen har avsänts. Eftersom det finns en skyldighet att först prestera anser

Bundesgerichtshof att en konsuments talan om betalning mot kreditgivaren efter det att prestationen har utförts bara kan vara motiverad när konsumenten gör gällande att kreditgivaren har gjort sig skyldig till dröjsmål med mottagandet. Dröjsmål med mottagandet kan emellertid bara göras gällande genom ett faktiskt erbjudande enligt 294 § BGB, det vill säga genom ett erbjudande där motparten har sitt säte eller genom bevis på att bilen har avsänts. Ett bokstavligt erbjudande enligt 295 § BGB är i samband med en skyldighet att först prestera inte heller tillräckligt när kreditgivaren har vägrat ta tillbaka den köpta varan.

- 36 I båda de nu aktuella fallen innebär detta att talan måste ogillas oberoende av frågan huruvida avtalet frånträts med giltig verkan, om klaganden är skyldig att först prestera enligt nationell rätt och motparten endast efter att ha gjort sig skyldig till dröjsmål med mottagandet kan dömas till att betala efter det att bilen har lämnats ut. Det har nämligen inte framförts att FF och BA lämnat ut bilarna eller bevisat att de avsänt dessa, och inte heller att C. Bank och Bank D. K. gjort sig skyldiga till dröjsmål med mottagandet genom ett faktiskt erbjudande enligt 294 § BGB.
- 37 Konsumentens skyldighet att först prestera har Bundesgerichtshof nyligen fastställt i ett avgörande av den 10 november 2020. Den hänskjutande domstolen undrar ändå om denna tolkning av den nationella rätten, i den mån den enligt rättspraxis i högsta instans föreskriver en skyldighet att först prestera, strider mot artikel 14.1 första meningen i direktiv 2008/48/EG eller någon annan unionsrättslig bestämmelse.
- 38 Konsumenternas rätt att utöva ångerrätten begränsas nämligen avsevärt i praktiken, om de måste återlämna den köpta varan innan de kan väcka talan vid domstol om den återbetalning av de belopp som de betalat i amortering och som de har rätt till. Om konsumenten måste lämna tillbaka bilen utan att veta om utövandet av ångerrätten överhuvudtaget har giltig verkan och hur snabbt han eller hon i förekommande fall kommer att få den betalning som kreditgivaren är skyldig, torde detta ofta avhålla vederbörande från att utöva ångerrätten, även om utövandet av denna kunde vara berättigat.
- 39 En skyldighet för konsumenten att först prestera är inte heller nödvändigt för att skydda kreditgivarens berättigade intressen. Kreditgivarens behov av säkerhet tillgodoses även när denna är skyldig att, mot att bilen lämnas ut, återbetala de belopp som konsumenten har betalat. En retentionsrätt enligt 273 § BGB skyddar näringsidkaren i tillräcklig utsträckning, eftersom denna inte behöver betala förrän bilen faktiskt erbjuds.
- 40 Den ångerrätt som föreskrivs i artikel 14.1 i direktiv 2008/48 fräntas dessutom genom denna tolkning i högsta instans av 357 § stycke 4 BGB sin praktiska verkan i samband med konsumentkreditavtal som är knutna till köpeavtal, varför uppnåendet av de väsentliga målen med direktivet avsevärt försvåras.

- 41 Den hänskjutande domstolen anser således att artikel 14.1 i direktiv 2008/48 därför torde få direkt verkan på så sätt att en bestämmelse i den nationella rätten inte är tillämplig, enligt vilken, i samband med ett kreditavtal som är knutet till ett köpeavtal, en konsuments rätt att, efter att med giltig verkan ha utövat sin ångerrätt enligt artikel 14.1 i detta direktiv, få de belopp som har betalats i amortering återbetalda av kreditgivaren, inte uppkommer förrän han eller hon i sin tur har lämnat ut den köpta varan till kreditgivaren eller bevisat att han eller hon har avsänt varan till kreditgivaren. Likaså torde inte heller en bestämmelse vara tillämplig enligt vilken en konsuments talan om återbetalning av de belopp som denne har betalat i amortering ska avvisas som för tillfället ogrundad efter det att den köpta varan lämnats ut, om kreditgivaren inte gjort sig skyldig till dröjsmål med att ta emot den köpta varan.
- 42 Fråga 6 (en ensamdomares rätt att begära förhandsavgörande): Den hänskjutande domstolens överväganden motsvarar i huvudsak de överväganden som gjorts beträffande fråga 4 i begäran om förhandsavgörande i mål C-336/20. I detta avseende hänvisas till punkterna 30–33 i sammanfattningen av denna begäran om förhandsavgörande.
- 43 Det bör avslutningsvis påpekas att tolkningsfrågorna i denna begäran om förhandsavgörande delvis sammanfaller med frågorna i de redan anhängiggjorda målen C-33/20, C-155/20, C-187/20, C-336/20 och C-38/21, varför föreslås att målen förenas.